Γενικά
- Νομοθ Συμβούλιο
- Δημ Έρχα
- Σιδηρόδρομος
- Θαλάσσ Μεταφορές
Λάρνακα
Πάφος
Λεμεσός
Μύλοι (ατμόμυλοι)
Βαμβάκι
- Κουκλιά
- Αλεύρι
- Ελιές
Νικ Ρωσσός
William Collyer
J. Swettenham

Coop
Εμπόριο
Πάφος
Λευκωσία

ΒΟΥΛΗ

Συνεδρίασις ιθ' 1)13 Ἀπριλίου.
(Προεδρία Ἀρμοστοῦ)

(Συνέχεια συζητήσεως τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ρώσσου περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου)

Ρῶσσος. Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν πρότασις ὑποβαλλομένη ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου ἔτυχεν ἀντιστάσεως ἐκ μέρους τῶν κυβερνητικῶν μελῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἐπιτηδεύουσι πλατωνικήν τινα συμπάθειαν πρὸς τὸν τόπον. Ἐπίτηδες ἔκαμα τὴν πρότασίν μου ὅσον τὸ δυνατὸν γενικήν, ἐλπίζων ὅτι ἤθελον ἀποφύγει τὸν σκόπελον, εἰς ὃν μολαταῦτα πάλιν προσέκρουσα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτάραξε τὴν ἡσυχίαν τῶν κυβερνητικῶν μελῶν εἶνε ἡ τελευταία φράσις, ἣν κατεχώρισα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀντιρρήσεις ἐγένοντο, ὧν ἡ πρώτη εἶνε ὅτι θὰ ὠφελῶντο τὰ μέρη ἐκεῖνα δι' ὧν θὰ διέλθῃ ὁ σιδηρόδρομος, ἐνῷ τὰ ἀπώτερα δὲν θέλουσιν ὠφεληθῇ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον, ὡς εἶπεν ὁ ἔντιμος κ. Ἀρχιλογιστής. Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τοῦτο ὡς συλλογισμὸν ὀρθόν, ὅτι δηλ. ἐὰν εὐκολυνθῇ ἡ συγκοινωνία τῆς νήσου καὶ μᾶλλον ὠφελεῖται ἓν μέρος, τὰ ἄλλα μέρη οὐδόλως θὰ ὠφεληθῶσιν. Ἐκτὸς τῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συγκοινωνίας, ἅλα τὰ μέρη τῆς νήσου ἔχουσι μεταξύ των συγκοινωνίαν καὶ ἐπικοινωνίαν καθημερινήν. Ἡ Λευκωσία εἶνε ἡ πρωτεύουσα καὶ τὸ κεντρικώτερον μέρος τῆς νήσου καὶ εἰς αὐτὴν προσέρχονται ἐξ ὅλων τῶν μερῶν κάτοικοι καθ' ἑκάστην, καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ μῆνα. Δὲν πιστεύω ἡ Πάφος, ἣς ἐμνήσθησαν, νὰ ποιῆται ἐξαίρεσιν τούτου, καὶ ἐὰν καλῶς μὲ ἐβοήθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, εἶδον πολλάκις Παφίους ἐν Λευκωσίᾳ. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ Πάφος παράγει πολλὰ προϊόντα, ἅτινα στέλλει εἰς ἄλλα μέρη τῆς νήσου, καὶ ἰδίᾳ εἰς Λευκωσίαν, ὅπως πωληθῶσιν. Οἱ εἰδότες τὰ περὶ τούτου δύνανται νὰ πληροφορήσωσι τὸν ἔντιμον ἀρχιλογιστήν, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη ἀκτοπλοΐα μεταξὺ Λάρνακος καὶ Πάφου. Ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ἀγωγίου μεταξὺ Λάρνακος καὶ Λευκωσίας ὑποτιμηθῇ, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Πάφος καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς μετακομιζόμενα οὐδὲν θὰ ὠφεληθῶσιν; Ἄλλο παράδειγμα. Ἡ Λεμησ-

Εφημ: Φωνή της Κύπρου
Ημερ: 28)10 Ιουλίου 1891

σὸς κέκτηται δύο ἀτμομύλους, οἵτινες προμηθεύονται σῖτον ἐκ Λάρνακος καθ' ὡρισμένας ἐποχάς. Βεβαίως ἡ Λάρναξ δὲν παράγει τὸν σῖτον τοῦτον· μεταφέρεται ἐκεῖ ἐκ Μεσαορίας ἢ ἐκ Λευκωσίας. Ἐὰν τὸ ἀγώγιον τῆς μεταφορᾶς ἐλαττωθῇ, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Δεμησσὸς δὲν θὰ ὠφεληθῇ ἕν τινι μέτρῳ ἐκ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς; Βεβαίως δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τοιοῦτόν τι, διότι καὶ ἄλλως πρέπει νὰ κάμωμεν δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν χωριστὸν προϋπολογισμὸν καὶ νὰ ἐξοδεύῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἑκάστη ἐπαρχία ἀκριβῶς ὅ,τι εἰσπράττει καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀλλὰ μοὶ ἀπηντήθη ὅτι δὲν ἔχω κανὲν δικαίωμα νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἑταιρία θέλει ὑποτιμήσει τὴν ἀξίαν τοῦ ἀγωγίου. Καλῶς ἐξηγήθην καὶ εἶπον ὅτι, κατὰ τοὺς ἐμοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ ὡς συμβαίνει παντοῦ, ἡ σημερινὴ ἀξία τοῦ ἀγωγίου ἔμελλε νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ 50 ο)ο περίπου. Βεβαίως ἐὰν οἱ σιδηρόδρομοι δὲν εἶχον ὡς ἀποστολὴν καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀγωγίου ἔδεν θὰ ἐρρίπτοντο πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν κεφάλαια σημαντικὰ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ εἰσέρχηταί τις ἐν αὐτοῖς καὶ νὰ σείηται δίκην Κορυβάντος. Λέγω πρὸς τούτοις ὅτι ἡ πρότασις, ἥτις ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἑταιρίας, δὲν ἐγένετο εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς τὴν κυβέρνησιν, καὶ ἀφοῦ ἐγένετο πρὸς αὐτήν, ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ συζητήσῃ μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ ἀγωγίου, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει λάβει ὑπ' ὄψει τὸ συμφέρον τοῦ τόπου ὡς πρὸς τὴν διατίμησιν τοῦ ἀγωγίου. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ δ' ὑπάρχει τ α ρ ί φ α, ἥτις συμφωνεῖται μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἑταιριῶν διὰ τὸ ἀγώγιον, ὥστε ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δύναμαι νὰ ἐπαναπαυθῶ ὅτι ἡ κυβέρνησις θὰ λάβῃ τὴν δέουσαν πρόνοιαν. Ἐλέχθη ὅτι ἡ κυβέρνησις, ἐν περιπτώσει κατασκευῆς σιδηροδρόμου, θὰ ἐξοδεύῃ πολλά, διότι θ' ἀναγκασθῇ νὰ κάμῃ δρόμους ἄγοντας εἰς τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς. Ἐπεθύμουν νὰ ἔβλεπον τὸν σιδηρόδρομον, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ πρῶτος ὅστις ἤθελεν ἐπιδοκιμάσει τοιαύτην τινὰ δαπάνην θὰ ἦτον αὐτὸς ὁ ἔντιμος ἀρχιλογιστής. Δὲν θέλω νὰ εἴπω τι περισσότερον παρὰ μόνον ὅτι εἶνε ἐν γνώσει μου, ὅτι πολλὰ καλὰ γίνονται εἰς χωρία καὶ ἰδιαιτέρᾳ δαπάνῃ τοῦ ἐντίμου ἀρχιλογιστοῦ. Δύναται δὲ νὰ ἦναι

Εφημ: Φωνή της Κύπρου
Ημερ: 28)10 Ιουλίου 1891

βέβαιος ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ εὕρῃ καί τινας μιμητὰς ἐκ τῆς νήσου. Τὸ ἔντιμον μέλος τῆς Λευκωσίας, ὅπερ μὲ ὑπεστήριξε, διὰ νὰ καταστήσῃ ἰσχυροτέραν τὴν ὑποστήριξίν του εἶπεν, ὅτι πολιτικός τις ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπεσχέθη νὰ καταστήσῃ τὴν Κύπρον παράδεισον, καὶ, προσέθηκεν, ἐν τῶν μέσων πρὸς τοῦτο εἶνε καὶ ἡ κατασκευὴ σιδηροδρόμου. Καὶ βεβαίως· ὁ ὑποσχεθεὶς ἐπίγειος παράδεισος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας συνεπάγεται, χάριν τοῦ comfort, καὶ σιδηρόδρομον. Δὲν δύναμαι νὰ ἀποφανθῶ ἂν εἰς τὸν παράδεισον ὑπάρχει σιδηρόδρομος. Εὑρίσκομαι ἐν Κύπρῳ καὶ κατὰ συνέπειαν πολὺ μακρὰν τοῦ παραδείσου. Στερούμεθα σχεδὸν ὅλων τῶν ἀγαθῶν τοῦ πεπολιτισμένου βίου καὶ πιστεύω ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ παραδείσου θ' ἀπολαμβάνωσι τοιούτων τινῶν ἀγαθῶν. Διὰ νὰ λύσω τὴν ἀπορίαν μου ἔπρεπε νὰ γνωρίζω τί; ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὁ κρατῶν τὰς κλεῖδας τοῦ θησαυροφυλακίου εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ μέχρις ὅτου δὲν λάβω περισσοτέραν πληροφορίαν, τὸ πρᾶγμα θὰ μένῃ σκοτεινόν. Ὁ ἔντιμος ἀρχιλογιστὴς εἶπεν ὅτι αἱ λέξεις, ἃς μετεχειρίσθην ἐν τῷ τέλει τῆς προτάσεώς μου, εἶνε ὑποχρεωτικαί. Νομίζω ὅτι λέξεως μᾶλλον ἀθώας δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ χρῆσις. Ἐάν τις συμβουλευθῇ τὸ λεξικὸν θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ λέξις «consider» σημαίνει τὸ «μελετᾶν», «σκέπτεσθαι» καὶ ἐνταὐτῷ «σταθμίζειν». Ὅταν δὲ σταθμίσῃ τις θὰ ἴδῃ βεβαίως ποῦ θὰ κλίνῃ ἡ πλάστιγξ. Ἡ ἰδέα, ἣν συνεπάγεται ἡ φράσις τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθην, εἶνε ὅτι ἡ κυβέρνησις δέον νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα ἀπροκαταλήπτως μὲ εὐνοϊκὴν διάθεσιν, δηλ. μὲ τὴν διάθεσιν ἐκείνην, ἧς κατὰ δυστυχίαν σήμερον δίδει τὸ ἐναντίον δεῖγμα. Ὁ κ. ἀρχιλογιστὴς διὰ νὰ ἀντιταχθῇ τῆς προτάσεώς μου εἶπεν, ὅτι προσκαλεῖται τὸ Συμβούλιον νὰ ψηφίσῃ πρᾶγμα, ὅπερ ἀγνοεῖ. Πολὺ καλά. Καὶ ὅμως εἶπον ἀκριβῶς ποία εἶνε ἡ πρώτη γραμμή, ἣν ἡ ἑταιρία προτείνει νὰ κατασκευάσῃ, καὶ περὶ ταύτης μόνον ἠθέλησα ἐκ προθέσεως νὰ ὁμιλήσω, διότι εἶνε ὁ μόνος κλάδος, δι' ὃν ἡ ἑταιρία ζητεῖ ἐπιχορήγησιν. Ἡ ἑταιρία λέγει ὅτι ζητεῖ βοήθειάν τινα διὰ νὰ κάμῃ τὴν πρώτην γραμμήν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ ὑπόλοιπος. Ἐκεῖνο λοιπὸν ὅπερ ἐνδιαφέ-

Εφημ: Φωνή της Κύπρου
Ημερ: 28)10 Ιουλίου 1891

γω δὲ νὰ ψηφισθῇ γραμμὴ οἵα ἡ προτεινομένη ὑπὸ τῆς ἑταιρίας, διότι ὅταν πρόκειται νὰ γείνῃ ἔργον τι πρέπει νὰ γείνῃ ἔργον ἐπωφελές. Δὲν θὰ ἐπεθύμουν π. χ. νὰ ἴδω κατὰ τὸ παρὸν γραμμὴν ἀναβαίνουσαν εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ τοῦτο ὄχι διότι δὲν εἶνε καθ' ἑαυτὸ καλὸν, ἀλλὰ διότι θὰ παρημελοῦντο ἄλλα συμφέροντα ἐπωφελέστερα τοῦ τόπου. Διὰ ταῦτα ἐμμένω εἰς τὴν πρότασίν μου ὡς ἐτροποποίησα αὐτήν.

Γίνεται ψηφοφορία καὶ ἡ πρότασις τοῦ κ. Ρώσσου ἐπιψηφίζεται ὑπὸ πάντων τῶν αἱρετῶν μελῶν.

Ἡ συνεδρίασις ἀναβάλλεται.

Εφημ: Φωνή της Κύπρου
Ημερ: 28)10 Ιουλίου 1891